

man herigjennem vilde kunne naa, nemlig at bane Vej for en Benyttelse af lignende Sølvmonter af 5 og 10 Grams Indhold, der skulde circulere jævnsides med Guldmonterne i den internationale Omsætning, dog ikke efter et bestemt Værdiforhold, men til Dagens vexlende Kursforhold, næppe vil blive realiseret. De Erfaringer, man fra tidligere Tid har om det Upraktiske i at have Guldmonter, der ikke stod i et bestemt Værdiforhold til den da herskende Sølvmontenhed, taler herimod. Naar man som Forf. er Monometallist, maa man vistnok opgive Tanken om at benytte Sølvet paa anden Maade end som Skillemønt og som almindelig Basis for en Seddeludstedelse, der dog ikke giver Anvisning paa selve Sølvet som den Valuta, hvorpaa Sedlen er udstedt, men hvis Indløsning med Guld kun i al Almindelighed sikkert ved en tilstedeværende Sølvbeholdning, der tør forudsættes fuldt tilstrækkelig til at hidskaffe det til Indløsningen fornødne Guld.

W. S.

Julius Wolf: Die Branntweinsteuer, ihre Stellung im Steuersystem und in der Volkswirtschaft, ihre geschichtliche Entwicklung und gegenwärtige Gestalt in den einzelnen Ländern, und ihre Erhebungsformen. Tübingen 1884. (Laupp'sche Buchhandlung. 568 S.)

Paa en Tid, da Spørgsmaalet om en Reform af Brændevinsbeskatningen staar paa Dagsordenen og de politiske Forhold give mere end tilstrækkelig Tid til at sætte sig grundigt ind i Spørgsmaalet, kan denne Bog anbefales Alle, der interessere sig for Sagen, som en overmaade nyttig Vejleder, uden at dens ret betydelige Omfang behøver at skræmme fra et nærmere Bekjendtskab, da dens gode Ordning af det omfattende Materiale og den temmelig detaljerede Indholdsfortegnelse gjør det let for Enhver at finde sig tilrette i Bogen og finde, hvad han særlig maatte have Brug for. Bogens første Afsnit giver en kort og sammentrængt, men i det Hele meget klar Fremstilling af Brænde-

man herigjennem vilde kunne naa, nemlig at bane Vej for en Benyttelse af lignende Sølvmonter af 5 og 10 Grams Indhold, der skulde circulere jævnsides med Guldmonterne i den internationale Omsætning, dog ikke efter et bestemt Værdiforhold, men til Dagens vexlende Kursforhold, næppe vil blive realiseret. De Erfaringer, man fra tidligere Tid har om det Upraktiske i at have Guldmonter, der ikke stod i et bestemt Værdiforhold til den da herskende Sølvmontenhed, taler herimod. Naar man som Forf. er Monometallist, maa man vistnok opgive Tanken om at benytte Sølvet paa anden Maade end som Skillemønt og som almindelig Basis for en Seddeludstedelse, der dog ikke giver Anvisning paa selve Sølvet som den Valuta, hvorpaa Sedlen er udstedt, men hvis Indløsning med Guld kun i al Almindelighed sikkert ved en tilstedeværende Sølvbeholdning, der tør forudsættes fuldt tilstrækkelig til at hidskaffe det til Indløsningen fornødne Guld.

W. S.

Julius Wolf: Die Branntweinsteuer, ihre Stellung im Steuersystem und in der Volkswirtschaft, ihre geschichtliche Entwicklung und gegenwärtige Gestalt in den einzelnen Ländern, und ihre Erhebungsformen. Tübingen 1884. (Laupp'sche Buchhandlung. 568 S.)

Paa en Tid, da Spørgsmaalet om en Reform af Brændevinsbeskatningen staar paa Dagsordenen og de politiske Forhold give mere end tilstrækkelig Tid til at sætte sig grundigt ind i Spørgsmaalet, kan denne Bog anbefales Alle, der interessere sig for Sagen, som en overmaade nyttig Vejleder, uden at dens ret betydelige Omfang behøver at skræmme fra et nærmere Bekjendtskab, da dens gode Ordning af det omfattende Materiale og den temmelig detaljerede Indholdsfortegnelse gjør det let for Enhver at finde sig tilrette i Bogen og finde, hvad han særlig maatte have Brug for. Bogens første Afsnit giver en kort og sammentrængt, men i det Hele meget klar Fremstilling af Brænde-

riernes Betydning for Landbruget paa den ene Side, de Misbrug og Farer paa den anden Side, som Brændevinsconsumen kan medføre, og den Indflydelse, der maa tillægges hvert af disse Momenter ved Fastsættelsen af en passende Afgift. Der gjøres Rede for den Betydning, som de forskjellige Arter af Brænderier efter det Raastof, de forarbejde (Kartofler, Korn, Mais, Roer, Melasse, Frugt osv.) have for Landbruget, i hvilken Henseende Fortrinet ubetinget tilkjendes Kartoffel- og Roebrænderierne, og der gives et kort Overblik over de Domme, som i nyeste Tid af de sagkyndigste Forfattere ere fældede over Virkningerne af Brændevinsforbrug. I sidste Henseende kan bemærkes, at selv de Forf., der stærkt fremhæve de skadelige Følger af Alkohol, dog indrømme, at Brændevin, skjønt det i intet Tilfælde (undtagen visse Sygdomstilfælde) er i Stand til at erstatte andre Næringsstoffer, derimod i de Tilfælde, hvor iøvrigt tilstrækkelig Ernæring haves og bruges, er i Stand til for en Tid at oplive Kræfterne, og at der næppe gives noget andet let tilgængeligt stimulerende Middel af samme Virkning. At de klimatiske Forhold yderligere maa komme i Betragtning og at Brændevin særlig for dem, der arbejde i fri Luft i et raat, koldt og vaadt Klima, inden passende Grænser maa betragtes som uundværlig, godtgjøres ved Sagkyndiges Udsagn om Forholdene i Irland, Skotland, Rusland og Schwarzwalds Skovegne. Med alt fornødent Hensyn hertil kommer Forf. dog til det Resultat, at Brændevinsafgiften ordentligvis bør ansættes højere end Skat paa ethvert andet beskattet, uskadeligt Nydelsesmiddel. Grænsen for dens Højde bestemmes nærmest ved Udsigten til Besvigelser og Fremkomsten af Smugbrænderier ved Ansættelse af en uforholdsmæssig høj Afgift. Saaledes har i Storbritannien, hvor Afgiften af Spiritus er meget høj (ca. 4 Kr. pr. Liter absolut Alkohol; Afgiften har siden 1874 aarlig indbragt Staten over 14 Mill. Lrst. (over 250 Mill. Kr.)) Antallet af Smugbrænderier langt ned i Tiden været ret betydeligt (endnu i Midten af 50'ne opdagedes i England aarlig ca. 300 Smugbrænderier) og er det vedblivende i Ir-

land, hvor der endnu i 1883 opdagedes 883 Smugbrænderier, medens Antallet af de aarlig opdagede Smugbrænderier i 60'ne endog gik langt op over 3000.

Bogens andet og største Afsnit (ca. 450 S.) indeholder en udførlig Fremstilling af Brændevinsafgiftens historiske Udvikling og nuværende Form i hvert enkelt Land i Europa saavel som i Nordamerika. For danske Læsere ligger det selvfølgelig nærmest at bedømme Paalideligheden af hele dette Afsnit efter Fremstillingen af Forholdene i Danmark, og i saa Henseende giver da den Omhu, hvormed Forf. har gjort sig bekjendt ikke blot med de bedste danske Kilder (særlig L. V. Scheel, Brændevinsbrændingen i Danmark, Kbhvn. 1877) til Kundskab om den historiske Udvikling, men ogsaa har søgt Oplysning om de statistiske Data ned til den nyeste Tid saavel som om de nyeste Lovforslag om Brændevinsbeskatningen, deres Indhold og Skjæbne, saavel som de dem ledsagende Oplysninger, al ønskelig Garanti for, at man trygt tør stole paa Forf.s Meddelelser om Forholdene i andre Lande.

I tredje Afsnit omhandles dernæst særlig de forskellige Beskatningssystemer under Henvisning til deres Anvendelse i de forskellige Lande, hvorover der i det foregaaende Afsnit er givet udførlig Oplysning. Medens Forf. anerkjender den opdragende Indflydelse, som baade Raastof- og Karrumsbeskatningen kan og ordentligvis vil udøve paa lidet udviklede Brænderier, hævder han Udbyttebeskatningens Anvendelse som det eneste Rette for Lande, hvor Brændevinsproduktionen er bleven en egentlig fabrikmæssig Industri. Hverken den franske, engelske eller nordamerikanske Udbyttebeskatning finder Forf. dog hensigtsmæssig eller passende for andre Lande, men anbefaler ubetinget Anvendelsen af de dels i Østrig-Ungarn, dels i Italien, Rusland, Bayern og Sverige brugte Maaleapparater, henholdsvis Dolainski's og Siemens's. Den Førstnævnte har den Mangel, at det kun automatisk angiver Mængden af det Producerede, men kræver en særlig Prøve til Fastsættelsen af Styrken, hvorved der erfaringsmæssig har vist sig at kunne forekomme

Fejl af 1 pCt. og derover — til Gunst for Brænderen, hvorimod Siemens's, der umiddelbart angiver baade Maal og Styrke, forsaavidt det frembyder Unøjagtighed, snarere begunstiger Statskassen. Imidlertid mener Forf., at dette kun er Tilfældet, naar det anvendes i Brænderier, der ikke strax i én Proces fremstiller Spiritus af betydelig Styrke, og støtter sig i det Hele i sin Dom over Apparatet ogsaa paa Lektor S. M. Jørgensens Skrivelse af 24. Febr. 1882 til det danske Finantsministerium.

W. S.

Launhardt: Mathematische Begründung der Volkswirtschaftslehre. Mit 16 Holzschnitten. Leipzig. Wilhelm Engelmann. 1885. (216 S.)

Den mathematisk-økonomiske Literatur har altid ført en ejendommelig afsondret Tilværelse indenfor hele den store Produktion paa de sociale Videnskabers Omraade. Nu og da er der fremkommet et Bidrag, som oftest fra en eller anden Dilettant, der her søgte sig en Arbejdsmark, hvor han kunde tumle sig frit, uden at føle sig bundet af nogen tidligere Forsker, undertiden af virkelige Videnskabsmænd, som Gossen, Cournot, Walras og Jevons, blandt hvilke den sidste vistnok maa anses for den betydeligste. Som Regel er et saadant Bidrag undgaaet Opmærksomheden, tildels vel fordi de Læsere, de beregnedes paa, sædvanligvis enten ikke forstode sig paa Nationaløkonomi eller paa Mathematik. Gossens Bog, der udkom 1854, i det bog-elskende Tyskland, forsvandt sporløst fra Bogmarkedet, saa at kun et enkelt Exemplar er bevaret, medens Oplaget i det Hele taget maa være forvandlet til Makulatur; Cournots Bog, der udkom 1838, var indtil for faa Aar siden saagodtsom ukjendt, skjønt han iøvrigt er en meget anset Forfatter. Den mathematiske Økonomi savner derfor en egentlig Udviklingshistorie; hver Forfatter har som Regel arbejdet paa egen Haand, uden at tage eller kunne tage noget Hensyn til Andre; og paa flere Punkter ere de samme